

### บทที่ 3

#### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

##### 3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง (The Population and sampling procedures)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2548 จำนวน 107,254 คน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) โดยใช้สูตรของ Yamane (อ้างใน อรณี บุญมีนิมิตร, 2540: 26) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิด 0.05 หรือร้อยละ 5 ตามสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย  $n$  = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$N$  = จำนวนประชากรทั้งหมด

$e$  = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

การคำนวณค่าตามสูตรจะได้ขนาดของจำนวนตัวอย่าง 398.51 ตัวอย่าง เพื่อให้การคำนวณง่ายขึ้นจึงปรับเพิ่มเป็นจำนวนเต็มที 400 คน

วิธีทำ

$$n = \frac{107,254}{1 + 107,254 (0.05)^2}$$

$$= \frac{107,254}{269.135}$$

$$= 398.51375$$

### การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Quota Sampling)

เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บจากแหล่งสินค้า OTOP ที่ได้รับมาตรฐาน 3-5 ดาว ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ทางผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยยึดพื้นฐานของสินค้าแต่ละประเภท นำมาจัดรวมเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น กลุ่มใหญ่ ๆ 6 กลุ่ม สำนักงานประสานงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดเชียงใหม่ (2546) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- กลุ่มประเภทอาหาร
- กลุ่มประเภทเครื่องดื่ม
- กลุ่มประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย
- กลุ่มประเภทของใช้และของประดับตกแต่ง
- กลุ่มประเภทศิลปะประดิษฐ์และของที่ระลึก
- กลุ่มประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

เมื่อจัดสินค้าให้เข้ากลุ่มสินค้าได้แล้ว จึงได้กำหนดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเฉลี่ยกลุ่มละเท่า ๆ กัน และเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 6 กลุ่มแล้วจะต้องได้จำนวนครบ 400 คน

ตารางที่ 3.1 รายการผลิตภัณฑ์ใน 6 กลุ่มสินค้า

ประเภทกลุ่ม	ชื่อผลิตภัณฑ์	ดาว	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง/คน
ประเภทอาหาร	แหนมใบโอบเทค	5	13
	น้ำพริกหนุ่ม	3	11
	น้ำพริกเผาเห็ดหอมคัทลียา	3	11
	ขนมไทยกรอบเค็ม	3	11
	น้ำพริกแกงผง	3	11
	กาดะแมแม่ประนอม	3	11
ประเภทเครื่องดื่ม	ผลิตภัณฑ์ไวน์ผลไม้	5	24
	ชาผลไม้ (มะเกี๋ยง)	4	23
	เครื่องดื่มสมุนไพร	4	23

ประเภทกลุ่ม	ชื่อผลิตภัณฑ์	ดาว	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง/คน
ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย	ผ้าไหมยกดอก	4	7
	ผ้าสาธูปิ่นท์ลาย	4	7
	กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ	4	7
	ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย, ผ้าใยัญชง	3	6
	ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย	3	6
	ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม	3	6
	ผ้าฝ้ายทอมือ	3	6
	ผ้าไหมยกดอกทอมือ, ผ้าโบราณ	3	6
	ผ้าไหมคลุมไหล่	3	6
	เสื้อผ้าสำเร็จรูปสตรี	3	6
ประเภทของใช้และของประดับตกแต่ง	เครื่องเงิน	5	4
	เรือยอชต์จำลอง	4	3
	แผ่นภาพโลหะ	4	2
	เครื่องเงิน	4	2
	เทียนหอมดอกเบญจมาศ	4	2
	ตุ๊กตาไม้ประดับบ้าน	4	2
	ปลอกหมอน	4	2
	ผลิตภัณฑ์ของใช้จากผ้าไหมผ้าฝ้าย บาติก	3	2
	เทียนหอม	3	2
	กระเป๋าผ้า	3	2
	แฟ้มเอกสารลูมิเนียมคุณสลักลาย	3	2
	กระเป๋าสานจากเงิน	3	2
	แผ่นภาพลูมิเนียม	3	2
	ปลอกหมอนอิง	3	2
	กล่องไม้แกะสลัก	3	2

ประเภทกลุ่ม	ชื่อผลิตภัณฑ์	ดาว	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง/คน
	โคมไฟเชื่อม	3	2
	ตระกล้าคุณนาย	3	2
	แผ่นภาพดอกลายอลูมิเนียม	3	2
	ชุดชั้นน้ำพานรองเงิน	3	2
	กรอบรูปเงินสลักลาย	3	2
	ชุดรับแขกจักรพรรดิ	3	2
	ตะกร้าชาวเขาและ เครื่องจักรสาน	3	2
	ผลิตภัณฑ์แผ่นภาพดอกลาย	3	2
	ชุดรับแขกผัดบขวา	3	2
	เครื่องปั้นดินเผาเคลือบสังค โลกไทย	3	2
	โคมไฟเปลี่ยนสี	3	2
	ภาพคุณอลูมิเนียม	3	2
	ผลิตภัณฑ์จากทองสัมฤทธิ์	3	2
	กระจกแกะสลัก	3	2
	โคมไฟอัจฉริยะ	3	2
	แผ่นภาพอลูมิเนียม แกะสลัก	3	2
	เครื่องปั้นดินเผาเคลือบ สีลาด	3	2
	ผลิตภัณฑ์จากผ้าและ เชือกฝ้าย	3	2
	ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย	3	2
ประเภทศิลปะ ประดิษฐ์และ ของที่ระลึก	เปลือกไข่วิจิตรมณฑนา	5	6
	เครื่องเงิน	4	4
	ภาพประดับฝาผนัง	4	4
	กรอบรูปดอกไม้แห้ง	3	4

ประเภทกลุ่ม	ชื่อผลิตภัณฑ์	ดาว	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง/คน
	ดอกไม้กระดาษสา	3	4
	ผ้าแขวนแต่งบ้าน	3	4
	ตุ๊กตาไทย	3	4
	ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	3	4
	เครื่องเงิน	3	4
	ของที่ระลึกผลิตภัณฑ์เพื่อน สุขภาพ	3	4
	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย	3	4
	โปสการ์ดจากกระดาษมูลช้าง	3	4
	ผลิตภัณฑ์ภาพศิลปะจาก เยื่อกระดาษ	3	4
	เครื่องเงิน	3	4
	ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	3	4
ประเภทผลิตภัณฑ์ สมุนไพรที่ไม่ใช่ อาหาร	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	4	66
<b>รวม</b>			<b>400</b>

### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเพื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่ระลึกของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มทางการตลาดของสินค้าของที่ระลึกจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการซื้อสินค้าของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

### 3.3 การทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Testing of the Instruments)

การทดสอบแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดสอบความตรงในเนื้อหา (Content Validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และมีความเหมาะสมมากขึ้น

### 3.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล (Data Collection Procedures)

1. เก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อสินค้าของที่ระลึก ระหว่างปี 2540-2545 จากเอกสารของกองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้พนักงานเก็บข้อมูล จำนวน 20 คน ซึ่งได้รับการอบรมในรายละเอียดเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อเก็บแบบสอบถาม โดยกำหนดให้พนักงานเก็บข้อมูล 1 คนทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 คน กระจายพื้นที่ที่กำหนดไว้ จนได้จำนวนตัวอย่างครบตามจำนวนที่ระบุไว้ในแต่ละสถานที่ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)
3. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ แปลความ สรุปและรายงานผลการศึกษา

### 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และแปลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS/PC+) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ซึ่งได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคล รายละเอียดการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการซื้อสินค้าของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดเชียงใหม่
2. สถิติไค สแควร์ (Chi-square Test) เพื่อหาค่านัยสำคัญ (Significant) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือหากค่านัยสำคัญต่ำกว่า 0.05 แสดงว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หากค่านัยสำคัญมีค่าสูงกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. การคำนวณน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (Weight mean score) ของความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการตลาดของสินค้าของที่ระลึกในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เชียงใหม่ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นมาตรฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อประเภทผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เชียงใหม่ ที่คำนวณได้ โดยใช้หลักของ Likert Scales (อ้างใน ธรรมบุญ ศิริพันธ์, 2530: 40) กำหนดให้คะแนนแต่ละระดับจาก ดีมาก (5), ดี(4), ปานกลาง(3), แย่ (2), แย่มาก(1) ตามลำดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21	-	5.00	=	พึงพอใจมากที่สุด
	3.41	-	4.20	=	พึงพอใจมาก
	2.61	-	3.40	=	พึงพอใจปานกลาง
	1.81	-	2.60	=	พึงพอใจน้อย
	1.0	-	1.80	=	พึงพอใจน้อยมากที่สุด

การวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดสินค้าของที่ระลึก โดยใช้การพยากรณ์จากกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันและค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าที่ระลึกต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2539

### 3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย (Research Duration)

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2547 สิ้นสุดเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549 รวมระยะเวลา 2 ปี